

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

PUNKT 1: Identifikasjon av stoffet/blandingen og av selskapet/foretaket**1.1 Produktidentifikasjon:**

Deklarasjonsnummer: 34717

GRAFITTKREM FOR STÅL OG STØPEJERN (Liberon nr. 321)**1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk som det frarådes mot:**

Grafittkremen gir en rustikk, antikk overflate og fremhever støpejernsdetaljer og profiler. Egnet til produkter av støpejern og blik.

1.3 Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatablad:

ALANOR AS

Tvervedveien 2-6, Skalleveid

Tel.: 33 36 29 70

Boks 2190

Faks: 33 36 29 71

N-3103 Tønsberg

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-post): post@alanor.no**1.4 Nødtelefon:**

22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

PUNKT 2: Fareidentifikasjon**2.1 Klassifisering av stoff eller blanding:**

Brannfarlig pasta med langtidseffekter.

EF (Forskrifter om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier): R10 R66 R67

Ordlyden av R-setningene - se punkt 16.

2.2 Etikettinformasjon:

R 10: Brannfarlig.

R 66: Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden.

R 67: Dampene kan føre til at man føler seg søvnnig eller omtåket.

S 2: Oppbevares utilgjengelig for barn.

S 23: Unngå innånding av damp.

S 24: Unngå hudkontakt.

S 29: Må ikke tømmes i kloakkavløp.

S 46: Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

S 51: Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

2.3 Andre farer:

Ingen kjendte.

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

PUNKT 3: Sammensetning/opplysning om innholdsstoffer**3.2 Blandinger:**

Vekt%	Navn	CAS	EC-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
25-50	Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119463258-33	EF: R10 Xn;R65 R66 R67 CLP: Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336 Asp. Tox, 1;H304 EUH066
10-25	Grafit*	7782-42-5	231-955-3	-	-	EF: - CLP: -
2,5-10	Carbon black*	1333-86-4	215-609-9	-	-	EF: - CLP: -
2,5-10	Dipropylenglykol- monometyleter *	34590-94-8	252-104-2	-	-	EF: - CLP: -
<0,25	Alkylammoniumsalt	-	-	-	-	EF: Xi;R36/38 N;R50-53 (M=1) CLP: Skin Irrit. 2;H315 Eye Irrit. 2;H319 Aquatic Acute 1;H400 Aquatic Chronic 1;H410 (M=1)

*) Stoffet har en grenseverdi.

Ordlyden av R- og H-setningene - se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak:

Innånding: Bring personen i frisk luft. Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege.

Hud: Fjern tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Smør huden inn med håndkrem.

Øyne: Skyll straks med vann eller saltvann. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.

Svelging: Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. Holdes i ro under oppsyn. **Fremkall ikke oppkastning.** Intreffer oppkastning, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ved ubehag: Søk lege.

Forbrenning: Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2 Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket:

Kan evt irritere hud og øyne og ge rødme, tørr og sprukket hud.

4.3 Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig:

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

PUNKT 5: Tiltak ved brannslukking

5.1 Brannslukningsmidler:

Skum, pulver eller kullsyre. Bruk ikke vann.

5.2 Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre:

Unngå innånding av røygasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider.

5.3 Anvisninger for brannmannskaper:

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling. Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann.

PUNKT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer:

Bruk personlig verneutstyr - se punkt 8. Fjern antenningskilder. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

6.2 Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø:

Helles aldri ut i kloakken - se punkt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3 Metoder for opprydding og rengjøring:

Sølet suges opp med granulater eller likn. (evt. opsamles med kartong). Oppsamles i egnede beholdere. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vand. Fortsett behandling av søl - se punkt 13.

6.4 Referanse til andre seksjoner:

Se ovennevnte.

PUNKT 7: Håndtering og lagring

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering:

Unngå innånding av damper. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Skift straks klær som er forurenset. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2 Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter:

I godt tillukket beholder, i godt ventilert rom, ved temperatur < 50°C. Atskilt fra antenningskilder. Brannfare klasse B.

7.3 Spesifikk bruk:

Se bruksområder – punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr

8.1 Kontrollparametere:

Arbeidstilsynets grenseverdier (Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære):

50 ppm = 275 mg/m³ Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung (White Spirit (aromatinnhold < 22 %))

50 ppm = 300 mg/m³ H Dipropylenglykol monometyleter ((2-Metoksymetyletoksy)-propanol)

3,5 mg/m³ Carbon Black (lampesot)

5 mg/m³ Grafitt, naturlig, totalstøv

2 mg/m³ Grafitt, naturlig, respirabelt støv

H = Stoffet kan tas opp gjennom huden.

DNEL/PNEC: Ingen CSR.

PUNKT 8: Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr (forttsat)

8.2 Begrensning av eksponering på arbeidsplassen:

Forholdsregler for å hindre eksponering: Ingen spesifikke.

Personlig verneutstyr:

Innånding: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk godkjent vernemaske med kombinasjonsfilter type A (brunt - mot organiske damper). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.

Hud: Vernehansker av nitrilgummi. Gjennombruddstid; ca. 3 timer. ALTox har redusert hanskeguidens gjennombruddstid med en faktor på ca. 3, fordi standardtesten EN-374-3 er foretatt ved 23°C, mens temperaturen i hansken i praksis er ca. 35°C. Dessuten strekkes elastiske hansker ved bruk, så hanskeyykkelsen og dermed også gjennombruddstiden blir redusert.

Øyne: Tettsluttende vernebriller.

Begrensning og overvåkning av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

PUNKT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper:

Utseende:	Sort krem
Lukt:	Karakteristisk
Luktgrense:	Ikke bestemt
pH:	Ikke bestemt
Smeltepunkt/smeltepunktintervall (°C):	Ikke bestemt
Kokepunkt/kokepunktintervall (°C):	155-200
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	21-55
Fordampningshastighet:	Ikke bestemt
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke relevant
Eksplisjonsgrenser (vol% - vol%):	Ikke bestemt
Damptrykk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Relativ damptetthet:	Ikke bestemt
Relativ tetthet (g/cm ³ , 20°C):	0,9-0,95
Vannløselighet:	Ikke løselig
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann:	Ikke bestemt
Selvantennelighet (°C):	Ikke bestemt
Viskositet:	Krem
Eksplisive / oksiderende egenskaper:	Ikke relevant
9.2 Andre opplysninger:	Ikke relevant

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet:

Ingen data til rådighet.

10.2 Kjemisk stabilitet:

Brennbart. Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Kan drive langt til antenningskilder og gi tilbakeslag. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv mm.

10.3 Risiko for farlige reaksjoner:

Ingen data til rådighet.

10.4 Forhold som skal unngås:

Unngå dannelse av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5 Materialer som skal unngås:

Unngå sterke oksidasjonsmidler, syrer og baser.

10.6 Farlige spaltningsprodukter:

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksid.

PUNKT 11: Toksikologisk informasjon

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger:

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet: Inhalation Dermal Oral	LC ₅₀ (rotte) > 4 mg/l/4h (Nafta)	~ OECD 404	IUCLID
	LC ₅₀ (rotte): >275 ppm (7H) (Dipropylenglykol monometyler)	OECD 403	ECHA diss.
	LD ₅₀ (kanin) > 5000 mg/kg (Nafta)	~ OECD 402	IUCLID
	LD ₅₀ (rotte) > 5000 mg/kg (Nafta)	~ OECD 401	IUCLID
	LD ₅₀ (rotte): 1378 mg/kg (Dipropylenglykol monometyler)	OECD 401	ECHA diss.
Etsning/irritasjon:	Moderat irritasjon av hud, kanin (Nafta)	Draize	IUCLID
	Ingen irritasjon av øyne, kanin (Nafta)	OECD 405	IUCLID
Sensibilisering:	Ingen sensibilisering, hud, marsvin (Nafta)	OECD 406	ECHA diss.
CMR:	Ingen bevis for karcinogen effekt, dermal, mus (Nafta)	OECD 451	ECHA diss.
	Ingen mutagen effekt, in vivo, rotte (Nafta)	OECD 475	ECHA diss.
	Ingen reproduksjons- eller fosterskader, inhalation, rotte (Nafta)	OECD 416/414	ECHA diss.

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

Innånding: Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine og svimmelhet.

Hud: Kan virke avfettende og kan gi tørr eller sprukket hud. Dipropylenglykol monometyler kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi samme symptomer som nevnt under innånding.

Øyne: Kan irritere med rødme.

Svelging: Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Store mengder kan gi symptomer som nevnt under "Innånding".

Kroniske effekter: Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi irritasjon, tørr og sprukket hud og evt. eksem.

PUNKT 12: Miljøopplysninger

12.1 Toksisitet:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Oncorhynchus mykiss, 96h) = 8,41 mg/l (Nafta)	OECD 203 (FW)	ECHA diss.
Krepsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 4,7 mg/l (Nafta)	OECD 202 (FW)	ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (Pseudokirchnerella subcapitata, 72h) = 12,4 mg/l (Nafta)	OECD 201 (FW)	ECHA diss.
	EC ₅₀ (S. capricornutum, 72 t): >1000 mg/l (Dipropylenglykol metyleter)	OECD 201 (FW)	ECHA diss.

12.2 Persistens og nedbrytbarhet:

Nafta og dipropylenglykol metyleter er lett biologisk nedbrytbare (OECD 301 F).

12.3 Bioakkumulasjonspotensial:

Nafta – Mulighet for betydningsfull bioakkumulering. Log K_{ow} > 3.

12.4 Mobilitet i jord:

K_{oc} (Nafta): 60-229 (Moderat til stor mobilitet i jord forventes).

12.5 Resultater av PBT og vPvB vurdering:

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

12.6 Andre skadevirkninger:

Ingen kjendte.

PUNKT 13: Fjerning av avfall

13.1 Metoder for avfallsbehandling:

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode: 20 01 27 (rester) og 15 02 02 (granulat eller likn med blanding).

Avfallstoffsnummer: 7051 (Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert)

PUNKT 14: Transportinformasjon

14.1 UN-nr.: 3175

14.2 UN-varenavn (UN proper shipping name): FASTE STOFFER INNEHOLDENDE BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S.
(Nafta (petroleum), hydrogenbehandlet tung)

14.3 Transport fareklasse: 4.1

14.4 Emballasjegruppe: II

14.5 Miljøfarer: Ingen.

14.6 Spesielle forholdsregler for bruker: Ingen.

14.7 Transport i bulk i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Opplysninger om lover og forskrifter

15.1 Forskrift / regelverk om stoff eller blanding i forhold til sikkerhet, helse og miljø:

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet:

Ingen CSR.

PUNKT 16: Andre opplysninger

Ordlyd på R- og H-setninger nevnt i punkt 2 og 3:

H226: Brannfarlig væske og damp.

H304: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

H315: Irriterer huden.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

H400: Meget giftig for liv i vann.

H410: Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

R 10: Brannfarlig.

R 36/38: Irriterer øynene og huden.

R 50-53: Meget giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

R 65: Helsefarlig, kan forårsake lungeskader ved svelging.

R 66: Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden.

R 67: Dampene kan føre til at man føler seg søvnnig eller omtåket.

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenicity, reproductive toxicity (kreftfremkallende, arvestoffskadelig og reproduksjonstoksisk virkning)

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical information Database

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Endring i punkt:

2